

Fer fructificar els talents

Una part no petita d'una vida aconseguida consisteix precisament en això, en desenvolupar les capacitats rebudes. En aquest article es medita sobre la paràbola dels talents.

El Senyor s'ha enamorat de vosaltres i us ha escollit d'entre tots els pobles, no perquè fóssiu un poble més nombrós que els altres, quan de fet sou el més petit de tots, sinó perquè us estima i es manté fidel al jurament que havia fet als vostres pares¹. Cada home ha estat fruit d'un amor de predilecció: en donar la vida a les criatures humanes, Déu vol que totes participin de la seva bondat i felicitat, vol ser estimat lliurement per elles.

Tot i que els homes l'obliden o menyspreen, Ell no para de cercar-los, de rondar-los, de demanar-los la seva correspondència: el seu disseny no canvia, el seu amor no acaba mai. Ell és el Déu fidel; pel seu amor infinit, no es penedeix dels seus dons.

Les primeres pàgines de l'Antic Testament mostren com la fidelitat del Creador no depèn de les debilitats i traïcions de les seves criatures. Al pecat d'Adam i Eva, el Senyor respon amb les seves cures paternals: els vesteix amorosament, els promet un redemptor; davant les infidelitats del poble d'Israel, el Senyor sempre es manifesta com un *Déu compassiu i benigne, lent per al càstig, fidel en l'amor!*², disposat a perdonar, a acollir les peticions dels profetes a favor del poble per la fidelitat a les seves promeses³.

En el Nou Testament, la fidelitat i l'amor divins arriben a la màxima expressió: l'encarnació del Fill segella d'una manera nova l'Aliança de Déu amb tota la humanitat. Jesucrist ens ha constituït part del seu cos místic, i així l'home pot ser autènticament fill de Déu en el Fill unigènit, participant de la vida divina. Crist realitza plenament i per sempre allò que Moisès havia demanat a Jahvè: *si no véns en persona, no ens facis sortir d'aquí. Com podré saber que ens has concedit el teu favor, tant a mi com al teu poble, si tu no véns amb nosaltres?*⁴.

¹ Dt 7, 7-8.

² Ex 34, 6; cf. Gn 3, 21, 3, 15.

³ Cf Gn 32, 9-18.

⁴ Ex 33, 15-16.

A TERRES LLUNYANES

La fidelitat de Déu aviva la nostra esperança. A la llum de la fe, cap home hauria de dubtar que el Senyor li ofereix el seu amor i amiat, i aquest fonament de la nostra esperança és, al mateix temps, estímul per a la nostra resposta fidel a l'amor de Déu.

Diversos passatges dels Evangelis expliquen com Jesucrist lloa la fidelitat dels homes. Així, en l'elogi de l'administrador fidel i prudent, que espera l'arribada del seu amo, el Senyor es gaudeix anunciant la recompensa d'aquesta actitud: *feliç aquell servent que l'amo, quan arriba, troba que ho fa així! Us asseguro que li confiarà tots els seus béns*⁵.

Aquesta mateixa idea apareix reflectida en la paràbola dels talents. Sant Josepmaria la va comentar repetides vegades, i veia alguna cosa similar a una fórmula de canonització en les paraules dirigides al servent bo i fidel.

La història comença quan *un home que havia de fer un llarg viatge va cridar els seus servents i els va confiar els seus béns. A un li donà cinc talents; a l'altre, dos, i a l'altre, un —a cada un segons la seva capacitat—, i després se'n va anar*⁶. A semblança d'aquests servents, Déu ha posat a disposició de cada home un do totalment gratuït: una vida que és, al mateix temps, vocació a la comunió amb el Creador. No obstant això, Mateu destaca que el do correspon a la capacitat de cada un: a un li lliura cinc talents, perquè sap que és capaç de gestionar aquesta suma, a un altre, dos, i l'últim, un. Déu - parlant amb categories humanes- utilitza "la justícia de les mares": dona a cadascú segons allò que pot suportar, segons les possibilitats que Ell mateix ha posat en cada persona.

En el nostre cas, al costat d'altres molts dons, potser ens ha confiat una vocació, un camí, una manera de viure en l'Església. És el talent que millor respon al nostre ésser, ja que el coneixement que Déu té de nosaltres és amor creatiu. Ningú, per tant, no pot pensar que Déu li demana massa, o que s'ha excedit amb ell, o que l'ha col·locat en un lloc que no és el seu, o que les forces són escasses per a la tasca encomanada: a tots dona la seva gràcia, i la hi dona en la mesura que a cadascú li cal, i, alhora, Déu demana molt: tot!

⁵ Mt 24, 46-47.

⁶ Mt 25, 14-15.

Fer fructificar els talents

El Senyor espera que corresponguem al seu do administrant-lo amb promptitud, constància i iniciativa. Així van actuar la majoria dels servents de la paràbola: *el qui havia rebut cinc talents els va fer treballar i va guanyar-ne cinc més. Igualment, el qui n'havia rebut dos en va guanyar dos més*⁷. L'important aquí no és on va ser el servent, sinó la generositat, ja que immediatament es va posar a buscar on invertir els dons.

Una part no petita d'una vida aconseguida consisteix precisament en això, en desenvolupar les capacitats rebudes, intel·lectuals, de simpatia, d'amabilitat, de relació, de treball, per posar totes aquestes aspiracions als peus de l'amo, de tal manera que Jesús pugui entrar-hi amb llibertat, i que el propi egoisme no esdevingui l'ídol⁸.

QUE EL TALENT RENDEIXI

Desenvolupar els talents implica iniciativa. El Senyor no va dir als servents en què havien d'invertir, cada un tenia els mitjans per saber quins negocis podia afrontar, i la seguretat que els diners que se li havien confiat eren els necessaris per dur-los a terme.

Per això, respondre a la pròpia vocació requereix descobrir les qualitats que cadascú ha rebut, i posar-les en joc, donant-los sortida en múltiples iniciatives. L'essencial **és procurar que el talent rendeixi, i comprometre'ns contínuament a produir bons fruits**⁹, cercant anar a poc a poc ampliant l'impacte social, cultural o polític de les nostres activitats, fiats en la paraula del Senyor: *a tot aquell qui té, li donaran encara més, i en tindrà a vessar; però al qui no té, li prendran fins allò que li queda*¹⁰. Frase que, en la seva aparent duresa, no fa sinó recordar-nos que és Déu qui posa l'increment¹¹.

Així, els nostres talents donaran fruits, no tant o no només per l'esforç posat, sinó per la benevolència de Déu, que mira amb ulls de bondat les ofrenes que li presentem¹². Quan es dedica temps als amics, als veïns, a aquells que treballen amb nosaltres, als condeixebles de l'escola o de la universitat, quan es fomenten les aficions -culturals o esportives- dels fills, el fruit apostòlic

⁷ Mt 25, 16-17.

⁸ Cf *Amics de Déu*, n. 21.

⁹ *Ibíd.* n. 47.

¹⁰ Mt 25, 29.

¹¹ Cf *Mc* 4, 26-29; *1Co* 3, 7.

¹² Cf Missal Romà, Pregària eucarística III, *Respice, quæsumus...*

Fer fructificar els talents

arriba, i a més, vessarà, sobretot en la pròpia ànima: perquè la primera conseqüència serà l'alegria d'haver servit, d'haver ajudat a créixer els altres.

Una cosa semblant passa amb els instruments apostòlics que promouen els fidels de l'Opus Dei arreu del món, amb tantes persones que són o no cristianes. Sense perdre la seva pròpia naturalesa, resulten ferment que fecunda la societat des de la seva entranya, col·laborant amb altres institucions semblants en la promoció humana, donant a conèixer en els mitjans de comunicació els seus projectes, etc. I sempre posant en tot el signe més.

La paràbola continua. El Senyor torna i demana comptes, i aquells que han fet fructificar els talents escolten l'elogi de la seva fidelitat: *molt bé, servent bo i fidel! Has estat fidel en poca cosa; jo t'encomanaré molt més. Entra al goig del teu Senyor*¹³. Crida l'atenció que l'amo consideri poc les immenses fortunes que ell havia donat, i que els servents han multiplicat; són res i menys que res, comparades amb el molt que Ell tenia previst donar-los: participar de la seva mateixa alegria.

En el passatge paral·lel de l'Evangeli segons sant Lluç¹⁴, el premi consisteix en donar als servents el govern de ciutats. Aquesta variant ens ajuda a considerar que els servidors participen de la potestat del seu Senyor, que correspondre als dons suposa participar de la cura que el Rei té cap a tots els homes.

Els talents dels servents s'han d'administrar per als altres: es desenvolupen en la societat i per millorar la societat. Els servents que han aprofitat els seus dons, amb la gràcia de Déu, són en millors condicions de interessar-se pel benestar dels seus conciutadans. Es preocupen per la seva salut física i moral; promouen propostes que impliquin a moltes altres persones en l'evangelització de la societat, començant per l'àmbit, potser limitat o una mica restringit a l'inici, on es desenvolupen.

L'important és moure i posar el nostre ambient cristià, alegre, primer allà on som: si no ho fem nosaltres, qui ho farà? El fundador de l'Opus Dei resumia

¹³ Mt 25, 21.23.

¹⁴ Cf Lc 19, 17.19.

tot això dient que els cristians som per al món. Quan servim, la crida de Déu cobra tota la seva puixança.

PERSEVERAR EN L'AMOR

El *servent dolent i gandul*¹⁵ va desdenyar la predilecció de la qual havia estat objecte en enterrar el talent, va deixar passar el temps sense descobrir les possibilitats que tancava aquella fortuna. No es va voler complicar la vida i, d'aquesta manera, mai no va arribar a saber el que podria haver fet, ni a descobrir per què el Senyor havia tingut tanta confiança amb ell.

És un perill sempre present, perquè en el camí de la crida «resulta fàcil un primer entusiasme, però després ve la constància també en els camins monòtons del desert que s'han de travessar al llarg de la vida, la paciència de prosseguir sempre igual tot i que disminueix el romanticisme de la primera hora i només queda el "sí" profund i pur de la fe»¹⁶.

Certament, es podria enterrar el talent un cop que s'ha començat a negociar amb ell. Però el Senyor ens indica quin és el mitjà perquè això no passi: *si gardeu els meus manaments, us mantindreu en el meu amor*¹⁷. «Si el fruit que hem de produir és amor, una condició prèvia és precisament aquest "romandre", que té a veure profundament amb la fe que no s'aparta del Senyor»¹⁸.

Mantenir-se en el camí que Déu ha mostrat suposa, en si mateix, una mostra d'amor i fe. I el secret de la fidelitat rau precisament en l'amor: ¿Que quin és el secret de la perseverança? El Amor. -Enamora't, i no «el» deixaràs¹⁹.

Mons. Álvaro del Portillo, el successor de sant Josepmaria, comentant aquest punt de Camí, deia que també es podia afirmar: no "el" deixis, i t'enamoraràs, sigues lleial i acabaràs boig d'amor a Déu²⁰. El Senyor recompensa la fe perseverant, duent a terme la seva obra i atraient cada un a la seva persona²¹. Així, la lleialtat és una font d'equilibri personal, ja que qui

¹⁵ Mt 25, 26.

¹⁶ Benet XVI - J. Ratzinger, *Jesús de Natzaret*, pp. 309-310.

¹⁷ Jn 15, 10.

¹⁸ Benet XVI - J. Ratzinger, *Jesús de Natzaret*, p. 310.

¹⁹ *Camí*, n. 999.

²⁰ Don Álvaro, Carta als fidels de l'Opus Dei, 19-III-1992.

²¹ Cf Fl 1, 6.

Fer fructificar els talents

és lleial consolida un clima de pau al seu voltant: comunica seguretat i confiança, allunya la por i les incerteses.

La paràbola dels talents mostra aquesta primacia de l'amor: l'amo recompensa els servents fent-los partícips de la seva alegria, de la seva pròpia persona, no dóna simplement una cosa que li pertany, sinó que es dóna ell mateix. La diligència que van mostrar els servents fidels és també senyal de la proximitat que tenien amb ell, i és que la fidelitat cristiana no és només la lleialtat a una doctrina, ni a un dogma: el cristià és fidel a la persona viva de Crist, amb qui té una relació d'amistat.

Per això, la perseverança no es pot entendre com quelcom rígid, fred o calculat: no produeix una voluntat incommovible ni insensible als canvis d'ànim o de circumstàncies, més aviat, és el seu contrari: la fidelitat fa l'home flexible, per afrontar el buf de qualsevol vent, ja que neix de l'amor i l'amor és inventiu, com ho és l'Esperit.

Si sóc fidel al meu Déu, l'Amor em vivificarà contínuament: es renovarà, com la de l'àliga, la meva joventut²². La santedat és la vida a la qual som cridats. El camí és clar i està traçat, esculpit, amb trets precisos. Aquest és el camí on hem entrat per mediació de Maria i que seguim amb la seva protecció: ser Obra de Déu, maldar per respondre fidelment -amb el cor!- a les mocions de l'Esperit Sant.

M. Díez, J. Morales, J. Verdi

²² *Amics de Déu*, n. 31.